

İlköğretim Programının (1-5. Sınıflar) Uygulanmasına İlişkin Aile Görüşleri

Ali ERSOY*

Özet

İlköğretim programının başarıyla uygulanmasında okulda gerçekleştirilen öğretim etkinliklerinin yanı sıra bu konuda evde verilen aile desteği ve ailenin programa ilişkin görüşleri önemli rol oynamaktadır. Bu nedenle ilköğretim programının uygulanmasına ilişkin aile görüşlerini belirlemeye yönelik program değerlendirme araştırmalarına gereksinim duyulmaktadır. Bu araştırmanın amacı, ilköğretimin ilk beş sınıfında 2005-2006 öğretim yılında uygulamaya konulan ilköğretim programına ilişkin aile görüşlerini belirlemektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiş ve kritik durum örnekleme yapılmıştır. Örnekleme sosyal, ekonomik ve kültürel özellikler bakımından orta düzey ailelerin çocuklarının öğrenim gördüğü Eskişehir il merkezindeki Cumhuriyet İlköğretim Okulu'ndan 206 anne, 20 baba olmak üzere toplam 226 veli katılmıştır. Araştırma verileri dört açık uçlu sorudan oluşan anket formu aracılığıyla 2005-2006 öğretim yılı Haziran ayında toplanmıştır. Araştırma verileri betimsel olarak analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre el yazısının zorluğu, ders kitaplarındaki bilgilerin yetersizliği ve programın sınav sistemine (Ortaöğretim Kurumları Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı-OKS) uygun olmaması programın uygulanmasına ilişkin öncelikle belirtilen olumsuz görüşlerdir. Aileler programla birlikte çocuklarının öğrenmeye olan istekliliğinin artmasını, araştırmacı yönlerinin güçlenmesini ve kendine olan güveninin artmasını gözlemledikleri olumlu değişimler olarak ifade etmişlerdir. Aileler, yeni programın çocukları için daha uygun olduğunu ve eski programın ezbere dayalı bir program olduğunu düşünmektedirler. İfade edilen görüşlerden yola çıkılarak ailelerin yeni ilköğretim programının aksayan yönlerinin düzeltilerek devam etmesini istedikleri anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

İlköğretim, Program Değerlendirme, Aile Görüşleri.

*Yrd. Doç. Dr., Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Öğretim Üyesi.

Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri / Educational Sciences: Theory & Practice
7(2) • Mayıs / May 2007 • 727-763

Yrd. Doç. Dr. Ali ERSOY

Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü

26470 Eskişehir

Elektronik Posta: alersoy@anadolu.edu.tr

Yayın ve Diğer Çalışmalarından Seçmeler

Gültekin, M., Yaşar, Ş. & **Ersoy, A.** (2006, May). *Teaching competency perception levels of the education faculty students*. Paper presented at The Second World Curriculum Studies Conference, Tampere, Finland.

Yaşar, Ş., Gültekin, M. & **Ersoy, A.** (2006). Sınıf öğretmenlerinin ilköğretimin amaçlarının gerçekleştirilme düzeyine ilişkin görüşleri. *Ulusal sınıf öğretmenliği kongresi bildiri kitabı* (cilt 2) içinde (s. 316-324). Ankara: Kök Yayıncılık.

Ersoy, A. & Albayrak, Y. (2006, Nisan). *Sosyal bilgiler dersinde teknoloji destekli proje tabanlı öğrenme: 'Eskişehir'i tanıyalım.'* Eğitimde İyi Örnekler Konferansı'nda sunulan bildiri, Sabancı Üniversitesi, İstanbul.

Ersoy, A. (2005). İlköğretim bilgisayar dersindeki sınıf yerleşim düzeni ve öğretmen rolünün yapılandırmacı öğrenmeye göre değerlendirilmesi. *The Turkish Online Journal of Educational Technology - TOJET* (Elektronik Dergi). 4 (4), 170-181.

İlköğretim Programının (1-5. Sınıflar) Uygulanmasına İlişkin Aile Görüşleri

Ali ERSOY

İlköğretimde okul-aile iş birliği kapsamında genelde okul açılış ve kapanış törenleri, ulusal bayram kutlamaları, veli toplantıları, ailelerin öğretmenle bireysel olarak çocukları hakkında görüşme yapmaları gibi etkinlikler gerçekleştirilmektedir. Oysa ilköğretimde okul-aile iş birliği, ailenin eğitim sürecine nasıl katıldığı ya da nasıl katılacağı üzerine de odaklanmalıdır. Okul ve aile kurumlarının birlikte hareket etmesiyle öğrencilerin fiziksel, bilişsel ve sosyal yönlerden daha sağlıklı gelişmeleri ve nitelikli bir eğitim almaları sağlanmış olur. İlköğretim öğrencilerinin okuldan sonra zamanlarının çoğunu aileleriyle birlikte geçirmesi, ilköğretim programının (1-5. sınıflar) uygulanmasında okul ve evde yapılan öğretim etkinliklerinin birbirini destekler nitelikte olmasını gerekli kılmaktadır. Bu nedenle okulun aileyi eğitim programını evde nasıl uygulanacağına ilişkin bilgilendirmesi, ailenin de bu bilgisini evde çocuğunun eğitimine destek olacak biçimde kullanması gerekmektedir.

Lawson (2003, s. 79-80) eğitimde aile katılımı üzerine yapılan araştırma sonuçlarını değerlendirdiği çalışmasında, ailelerin eğitim sürecine farklı biçimlerde katılım gösterdiğini ortaya koymuştur. Aile katılımında öncelikle ailelerin evde çocuklarının eğitimini destekleyici bir ortam oluşturmaları vurgulanmaktadır. Daha sonra aileler, okul karar verme sürecine; ders dışı, kültürel ve çocuk gelişimi gibi etkinliklere; öğretmene yardımcı olacak etkinliklere, okul aile birliklerine, okulda meydana gelecek sorunların çözümüne, reformların planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi gibi etkinliklere katıldıkları ortaya çıkmaktadır. Nitekim yeni uygulamaya konulan ilköğretim programının uygulanmasında velilerin görev ve sorum-

lukları ile çocuklarının eğitim sürecine katılım biçimleri arasında aşağıdaki konulara vurgu yapılmıştır (MEB, 2004). Buna göre veliler;

- Program hakkında yeterli bilgi sahibi olmak
- Öğrencilerin ihtiyaçlarının belirlenmesinde öğretmene yardımcı olmak
- Öğrencilerin gözlem formlarını doldurmak ve öğrencinin gelişimini takip etmek
- Öğrencinin okulda öğrendiklerini hayata geçirmesi konusunda yardımcı olmak
- Velisi olduğu öğrenci ile okuma saatleri düzenlemek
- Öğrencilere verimli çalışabilecekleri bir ortam hazırlamak
- Öğrencilerin öğrendiği bilgileri ve okuduklarını kendilerine anlatmaları konusunda cesaretlendirici olmak
- Etkinliklerin hazırlanması sürecinde öğretmene yardımcı olmak (Fotokopi çekilmesi, kesme, boyama faaliyetlerinin yapılması...)
- Öğretmenle ve okulla tam bir iş birliği yapmak
- Okulda düzenlenen veli eğitim seminerlerine katılmak
- Önerilen kitapları okuyarak etrafındakilerle paylaşmak
- Süreli yayınları temin etmek ve öğrencinin dikkatini bunlardaki bazı noktalara çekmek
- Okulda ve okul dışında yapılan etkinliklere katılmak

Ailelerin çocuklarının eğitimlerinde daha fazla söz sahibi oldukları bir eğitim anlayışı yaygınlaşmaya başlamıştır. Özellikle eğitimli aileler, çocuklarının eğitimle ilgili yönelimlerini kontrol etmekte ve çocuklarının eğitimiyle ilgili karar alma sürecinde okulla daha fazla iletişime girebilmektedir. Ekonomik, sosyal ve kültürel bakımlardan orta düzey aileler, okuldaki uygulamalarda kendi tercihlerinin kabul edilmesi yönünde ısrarcı olabilmektedir (Oakes & Guiton, 1995'den Aktaran Brantglinger & Majd-Jabbari, 1998). Orta düzey aileler kendi çocuklarının eğitimiyle ilgili konularda düşüncelerini rahatlıkla açıklayabilmektedir. Düşük gelirli aileler ise okullarda uygulanan programlara daha tutucu bir tepki vererek değişim istememektedirler (Brantglinger & Majd-Jabbari, 1998). Ancak ailelerin ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri hangi düzeyde olursa olsun program reformu gibi çalışmalarda, programın yaşama nasıl geçirileceğine iliş-

kin diğer ilgililerle birlikte görüşlerine başvurulması gerekmektedir (Rogers, 1997). Aileler, sosyal, kültürel ve ekonomik düzeyleri ölçüsünde çocuklarının eğitim süreçlerine evde çocuklarının eğitimi için uygun ortam sağlama, öğretmene yardımcı olma vb. olarak farklı biçimlerde katılım gösterebilmektedir. Bu katılım biçimlerinin yanı sıra aileler, okullarda uygulanan programlara ilişkin program geliştirme ve değerlendirme süreçlerinde de yer almalıdır.

Etkili bir program değerlendirme için değerlendirmenin sürekli yapılması, farklı veri toplama araçları ve veri kaynaklarının kullanılması, sonuçların program geliştirme sürecine yansıtılması ve değerlendirmeye programla ilgili tüm tarafların (yönetici, öğretmen, öğrenci, veli vb.) katılması dikkate alınmalıdır (Selim & Pet-Armacost, 2004, s. 4). Program değerlendirme sürecinde; alan uzmanı ve program geliştirme uzmanları, öğretmenler, öğrenciler, yöneticiler ve müfettişler, veliler ve sivil toplum örgütleri görüşlerine başvurulacak paydaşlar olarak belirtilmektedir (Demirel, 2006, s. 187). Program değerlendirme sürecine aileler farklı biçimlerde katılım gösterebilir. Kimi ülkelerde aileler ulusal düzeyde, ulusal program geliştirme komisyonlarında temsil edilebilmekte kimilerinde ise yerel düzeyde, okul yönetimi ve programların uygulanmasında söz sahibi olabilmektedir (Center for Education Research and Innovation - CERİ, 1997). Türkiye’de program geliştirme çalışmaları, il merkezlerinde mahalli okullar ve il Milli Eğitim Müdürlüklerinin destek ve iş birliği ile başlamış daha sonra Milli Eğitim Bakanlığı merkez örgütünde devam etmiştir (Demirel, 2006, s. 13). Son yıllarda geliştirilen programlar Milli Eğitim Bakanlığı merkez örgütü tarafından geliştirilmiştir ve bu sürece aileler de dâhil olmak üzere paydaş katılımı sınırlı kalmıştır. Ailenin program geliştirme sürecine katılımının bir yolu da okula dayalı program geliştirmedir. Okula dayalı program geliştirmede temel amaç, okulda uygulanan eğitim programlarının mümkün olduğu kadar çevrenin ilgi ve beklentilerine uygun hâle getirilmesidir. Bu süreç okul müdürü ve okulda görev yapan öğretmenler başta olmak üzere öğrenci, veli ve toplum temsilcilerinin görev aldığı okul kurulu tarafından yürütülmelidir (Bümen, 2006, s. 618). Bu açıklamalara dayalı olarak Türkiye’de ailelerin program geliştirme sürecine ulusal ve yerel düzeyde yeterli katılım göstermediği söylenebilir. Bu durumun nedenleri arasında program geliştirme çalışmalarının merkezî düzeyde yapılması,

program değerlendirme sonuçlarının program geliştirme süreçlerine yansıtılmaması, program değerlendirmenin sürekli ve programla ilgili taraflarının tümünün katılımını gerektirecek biçimde yapılması sayılabilir.

İlköğretim basamağında yapılacak program geliştirme ve değerlendirme çalışmalarında aile görüşlerinin önemli olduğu söylenebilir. Bu nedenle ilköğretim programının nasıl uygulandığına ilişkin aile görüşlerinin belirlenmesi program geliştirme süreci ve programın başarısı açısından önemli bir değişken olarak görülebilir. Yapılan Türkçe alanyazın taramasında yeni ilköğretim programının değerlendirildiği araştırmalarda örnekleme doğrudan ailelerin olduğu bir araştırmaya rastlanmamıştır. Kimi araştırmalarda programın uygulanmasına ilişkin diğer ilgiler yanında aile görüşlerinin alındığı görülmüştür. Ayrıca kimi araştırmaların ise yeni ilköğretim programının uygulamasına ilişkin bir program değerlendirme araştırması olmadığı ancak daha önceki program uygulamalarının aile görüşlerine göre değerlendirildiği araştırmalar olduğu belirlenmiştir.

Collins-Baş (2005) yaptığı araştırmada, ilköğretim 4. ve 5. sınıf Türkçe dersi öğretim programları pilot uygulamasını, okul müdürü, sınıf öğretmeni, rehber öğretmen, veli, öğrenci ve müfettiş görüşlerine dayalı olarak değerlendirmiştir. Araştırma, nitel yaklaşımlardan “görüşme”, “gözlem” ve “doküman incelemesi” yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmada veliler Türkçe dersi öğretim programına ilişkin ev ödevinin değiştiğini, bu durumdan memnun olduklarını ve çocuklarının sıkılmadan ev ödevlerini yaptıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmen ve okul müdürleri ise velilerin program uygulamaları hakkında bilgilendirilmeleri gerektiğini vurgulamışlardır.

Köksal (2006), bir ilköğretim okulunda “Müfredat Akademisi” adlı projeye paydaş (yönetici, öğretmen, veli ve öğrenci) görüşlerine göre yeni ilköğretim programlarını değerlendirmeyi amaçlamıştır. Çalışma kapsamında program paydaşlarının görüşleri programın artı yönleri ve geliştirmeye açık yönleri olmak üzere iki başlığa dayalı olarak belirlenmiştir. Bu çalışmada programa ilişkin veli görüşleri kısaca şöyle özetlenebilir: Veliler ilköğretim programını; ezber yerine sorgulama, etkinliklerin yaratıcılığı geliştirme, ev ödevini kısa sürede yapma, okula severek gitme, merak etme, araştırma, matematik dersini sevme, okuma alışkanlığını kazandırma gibi bakımlar-

dan olumlu bulmuşlardır. Veliler programda; sınav sistemi, öğretmen niteliği, bilgisayar ve internet kullanımı, veli-öğretmen etkileşiminin artırılması gibi konuların geliştirmeye açık olduğunu düşündükleri belirlenmiştir.

Birgin (2006) araştırmasında, velilerin matematik dersine yönelik değerlendirme sürecine katılımıyla ilgili görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmaya, 2003-2004 öğretim yılında Trabzon ilindeki iki ilköğretim okulunda öğrenim gören 67 yedinci sınıf öğrenci velisi katılmıştır. Araştırma verileri, velilerle yapılan yarı-yapılan-dırılmış anket ve araştırmacı alan notları ile toplanmıştır. Araştırmada velinin değerlendirme sürecine katılmasının öğrencilerin öğrenmede sorumluluk alma, matematik dersine daha çok önem verme, ödevleri zamanında yapmasını teşvik etme ve veli-öğrenci arasındaki iletişimi güçlendirme gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Karaca ve Gür (2002) tarafından yapılan araştırmada, farklı yerleşim yerlerindeki ailelerin matematik öğretimine katılımını belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırmaya, Balıkesir’de köy ve şehirde ikamet eden 55 altıncı sınıf öğrenci velisi katılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre köyde ikamet eden veliler çocuklarının matematik ödevlerine bilgi eksiklikleri nedeniyle yardımcı olamadıklarını ve çocuklarının matematik dersinden sınıf geçmelerinin kendileri için yeterli olduğunu belirtmişlerdir. Şehirde ikamet eden veliler ise çocuklarının dersten geçmesini yeterli görmemişler, çocukları hakkında bilgi almak için okula daha çok gittiklerini ve daha çok ev ödevi verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Yukarıda verilen araştırmalar dışındaki ilköğretim programının değerlendirilmesine yönelik kimi araştırmalarda sınıf öğretmenleri görüşlerine göre programa veli katılımı belirlenmeye çalışılmıştır. Örneğin Yaşar ve diğerleri (2005) tarafından yapılan araştırmada, ilköğretim programının uygulanmasında yaşanabilecek olası sorunlar arasında “Velilerden yeterli destek alamama” anket maddesine sınıf öğretmenlerinin % 50,5’i “Kesinlikle Katılıyorum”, % 27,8’i “Katılıyorum” olarak görüş belirtmiştir. Şahin ve arkadaşları (2005) tarafından yapılan araştırmada, sınıf öğretmenlerin % 79’una göre veliler Ses Temelli Cümle Yöntemi’nden memnun olduklarını ifade etmişlerdir. Özdaş ve arkadaşları (2005) tarafından yapılan araştırmada, araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin yarıdan fazlası velilerin matematik dersi öğretim programının uygulanmasını farklı bulacak-

ları için yadırgayacakları, öğretmenlerinin yarıya yakını da velilerin uygulamalara maddi destek sağlamayacağı yönünde görüş belirtmiştir. Ercan ve Altun-Akbaba (2005) tarafından yapılan araştırmada, fen ve teknoloji dersi kapsamında görüş belirten sınıf öğretmenlerinin % 20'si velilerin eğitim-öğretim sistemindeki değişimi kabul etmek istemedikleri ve öğretmenlerin % 35'nin de velilerin lise giriş sınavlarından dolayı yeni programa olumlu bakmadıklarını söylemişlerdir. Öztürk ve Tuncel (2006) tarafından yapılan araştırmada ise sınıf öğretmenleri görüşlerine göre veliler sosyal bilgiler öğretim programının uygulanmasına ilişkin ortaöğretim kurumları sınavı nedeniyle olumsuz tepki vermekte, çocukların oyun oynadıklarını ve öğretmenlerin ders anlatmadığını düşünmektedirler.

Cheng ve Chung (2000) Taiwan'daki eğitim reformunun bir parçası olan okula dayalı program geliştirme çalışmalarının ilk ve ortaöğretim düzeyinde birçok engelle karşılaştığını belirtmektedir. Örneğin velilerin karne notlarıyla ilgili kaygıları nedeniyle alternatif öğretim ve değerlendirme tasarımlarına ikna edilmelerinin güç olması engellerden biri olarak ortaya çıkmıştır (Cheng & Chung, 2000'den Aktaran Bümen, 2006, s. 622).

Dodd (1998), araştırmasında ailelerin öğretme ve öğrenmeye ilişkin genel inançlarını, öğretme ve öğrenmenin doğası hakkındaki görüş farklılıklarını ve lise İngilizce programının sınıf uygulamalarına ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlanmıştır. Araştırma verileri ABD'nin Maine Eyaleti'nde bir lisede öğrenim gören 11. sınıf öğrencilerinden 25'inin velisi ile görüşme yapılarak elde edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre aileler, okuma ve yazmanın lise İngilizce programının temelini oluşturması gerektiğine inandıklarını belirtmişlerdir. Aileler, kendilerinin öğrenim gördükleri okul ile çocuklarının öğrenim gördükleri okulların farklı olduğunu; öğrencilerin esnek olmayan katı programlar ve öğretmen merkezli sınıflar aracılığıyla daha iyi öğrenilebileceklerini ifade etmişlerdir. Ailelerin büyük bir çoğunluğu öğrencilerin heterojen gruplarda daha iyi öğrenebileceklerini belirtmişlerdir.

Brantlinger ve Majd-Jabbah (1998), yaptıkları araştırmada, sosyal olarak orta sınıfta yer alan ve farklı ilköğretim okullarında çocukları öğrenim gören üniversite mezunu annelerin, okullardaki eğitim uygulamaları ve eğitim programına yönelik bakış açılarını belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırma, 1992-1993 öğretim yılında

ABD’de 20 anne ile görüşmeler yapılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, ilerlemeci okul reformları kapsamındaki uygulamaların önündeki en önemli engellerden biri okuldaki eğitim-öğretim etkinliklerinin ilerlemeciliğin öngördüğü biçimde desteklenmediği olarak ortaya çıkmıştır. Aileler, açık uçlu, bütünleştirilmiş, çok kültürlü ve öğrenci merkezli liberal eğitim uygulamalarını desteklediklerini ifade etmişlerdir. Ancak ailelerin görüşlerinden çocukların geleneksel olarak yerleşmiş otoriteye uygun yetiştirilmelerine ve ölçülebilir yeterlikleri kazanmalarını isteyen muhafazakâr eğitim uygulamalarına daha öncelik verdikleri ortaya çıkmıştır.

Türkçe alanyazında 2005-2006 öğretim yılında Türkiye genelinde uygulamaya konulan ilköğretim programının değerlendirilmesine yönelik bir çok araştırmaya rastlamak olanaklıdır. Bu araştırmalar, ilköğretim programı uygulamasının genel anlamda değerlendirildiği ya da kimi derslerin öğretim programların değerlendirildiği araştırmalar biçiminde sınıflandırılabilir. Yine ilköğretim ilk beş sınıfta yapılan program değerlendirme araştırmalarının genelde öğretmen görüşlerine, bunun yanı sıra yönetici, müfettiş ve öğrenci görüşlerine dayalı yapıldığı görülmektedir. Uygulamaya konulan ilköğretim programı öğrenme-öğretme sürecindeki etkinlikler sınıf-okul içi ve okul dışı etkinlikler olmak üzere iki başlık altında toplanmıştır. Programdaki okul dışı etkinliklerde aile katılımını gerektiren birçok etkinlik vardır. Ayrıca programın başarıyla uygulanmasında ailelerin görev ve sorumlulukları programda ayrıca belirtilmiştir (MEB, 2004). Programın etkililiğine ilişkin aile görüşlerinin belirlenmesi özellikle ilköğretim ilk beş sınıfta son derece önemlidir. Bu nedenle ailelerin programın uygulamasına ilişkin görüşleri, yaşadıkları sorunlar ve bu sorunların çözümüne yönelik önerileri belirlenmelidir. Ayrıca ailelere yönelik düzenlenecek program tanıtımı etkinliklerinde de aile görüşlerinden elde edilen sonuçlardan yararlanılabilir. Bu araştırma böyle bir gereksinimden hareketle desenlenmiştir.

Bu araştırmanın genel amacı ilköğretim programının uygulanmasına ilişkin aile görüşlerini belirlemektir. Bu genel amaç doğrultusunda şu sorulara yanıt aranmıştır:

- Ailelerin, ilköğretim programına ilişkin genel görüşleri nelerdir?
- Ailelerin, ilköğretim programının uygulanmasıyla birlikte çocuklarında gözledikleri değişimlere ilişkin görüşleri nelerdir?

- Ailelerin yeni ve eski ilköğretim programının farklı olan özelliklerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- Ailelerin, yeni ilköğretim programının uygulanmasına ilişkin önerileri nelerdir?

Yöntem

Katılımcılar

Bu araştırmada, nitel örnekleme yöntemlerinden kritik durum örnekleme benimsenmiştir. Kritik durum örnekleme ilk defa uygulamaya konulan bir programın değerlendirilmesinde tercih edilen örnekleme türlerinden biridir (Yıldırım & Şimşek, 2005). İlköğretim programının 2005-2006 öğretim yılında Türkiye genelinde ilk defa uygulanmış olması kritik durum örneklemesinin seçilme nedenidir. Bu amaçla örnekleme sosyal, ekonomik ve kültürel bakımlardan orta düzey özelliklere sahip ailelerin çocuklarının öğrenim gördüğü Eskişehir il merkezindeki Cumhuriyet İlköğretim Okulu alınmıştır. Bu ilköğretim okulunda ilk beş sınıf düzeyinde ikili öğretim yapılmaktadır. 1. sınıfta iki şube, 2., 3., 4. ve 5. sınıflarda ise 3'er şube bulunmaktadır. Okulun veli profili işçi, memur, esnaf gibi orta düzey özelliklere sahiptir. Okulun toplam veli sayısı 403'tür. Velilerin 30'unun okulda iki öğrencisi öğrenim görmektedir. Örnekleme yer alan 403 veliye anket formu gönderilmiştir. Gönderilen anketlerden 260'ı geri dönmüştür. Bu anketlerden 34'ü boş bırakıldığı için değerlendirme dışı bırakılmıştır. Buna göre araştırma kapsamında 1. sınıftan 30 veli, 2. sınıftan 40 veli, 3. sınıftan 53 veli, 4. sınıftan 33 veli ve 5. sınıftan 70 veli tarafından doldurulan toplam 226 anket değerlendirilmiştir. Ankete yanıt veren velilerin 206'sı anne, 20'si babadır.

Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada, ailelerin ilköğretim programının uygulanmasına ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla dört açık uçlu sorudan oluşan bir anket formu uygulanmıştır. Anketin açık uçlu sorulardan oluşturulmasının temel nedeni, ailelerin görüşlerini sınırlandırmamak ve ailelerin programın uygulanmasıyla ilgili düşünce, duyu, inanç ve eğilimlerini ortaya çıkarmaktır (Ekiz, 2003, s. 110). Araştırma verileri 2005-2006 öğretim yılı bahar döneminde Haziran ayın-

da toplanmıştır. Anketler sınıf öğretmenleri aracılığıyla öğrencilere dağıtılarak ailelere ulaştırılmış ve aynı yol izlenerek geri toplanmıştır. Ankette yer alan açık uçlu sorular sınıf öğretmenleri ve alan uzmanları görüşlerine göre aşağıdaki biçimde oluşturulmuştur:

İlköğretim programının uygulanmasına ilişkin genel görüşleriniz nelerdir?

İlköğretim programının uygulanmasıyla birlikte çocuğunuzda gözlemlenen değişikliklere ilişkin görüşleriniz nelerdir?

Yeni ve eski programın farklı olan özelliklerine ilişkin görüşleriniz nelerdir?

İlköğretim programının uygulanmasına ilişkin önerileriniz nelerdir?

İşlemler

Araştırma verilerine betimsel analiz uygulanmıştır. Betimsel analizde veriler, araştırma sorularına ya da araştırma sorularına dayalı oluşturulan temalara göre sunulabilir. Bu analizde katılımcıların görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla sık sık doğrudan alıntılar yapılır (Yıldırım & Şimşek, 2005, s. 224). Araştırmanın betimsel analiz sürecinde aşağıdaki aşamalar izlenmiştir (Miles & Huberman, 1994, s. 50-88; Yıldırım & Şimşek, 2005, s. 224-225):

1. *Veri formlarının yazımı:* Bu aşamada, öncelikle araştırma kapsamındaki anketlere 1'den 226'ya kadar numara verilmiştir. Sonra her bir anketteki veriler hiçbir değişiklik yapılmadan veri formuna ayrı ayrı aktarılmıştır. Veriler sözü edilen forma aktarıldıktan sonra değerlendirilmek üzere bir başka uzmana verilmiştir. Uzman, veri formları ile orijinal anketlerdeki yanıtları karşılaştırarak tutarlı olup olmadığını değerlendirmiştir.

2. *Kodlama anahtarının oluşturulması ve kodlanması:* Burada araştırma verilerinin hangi temalar altında toplanacağı ve sunulacağına karar verilmiştir. Bu süreçte bir uzmandan yardım alınmış ve kodlamaların araştırma sorularına dayalı yapılmasına karar verilmiştir. Uzman ve araştırmacı birbirlerinden bağımsız olarak yansız atamayla belirlenen veri formlarının % 20-25'lik bir bölümünü (Gay, 1987, s. 335) kodlama anahtarında her bir soru için uygun temaya işaretleme yaparak kodlamaların karşılaştırılması ve güvenilirlik çalışması aşamasına geçilmiştir.

3. *Kodlamaların karşılaştırılması ve güvenilirlik:* Araştırmacı ve uzman işaretlemelerinden “Görüş Birliği” ve “Görüş Ayrılığı” sayıları belirlenmiştir. Burada araştırmacı ve uzman bir soru için aynı temayı işaretlemiş ya da hiçbir temayı işaretlememişse bu “uzmanlar arası görüş birliği olarak” kabul edilmiştir. Araştırmanın güvenilirliği *Güvenirlilik = Görüş Birliği / Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı* formülü kullanılarak hesaplanmıştır. Güvenirlilik formülüyle hesaplanan sonucun % 70’in üzerinde olması durumunda (Gay, 1987, s. 217; Miles & Huberman, 1994, s. 64) değerlendiriciler arası güvenirliliğin sağlanmış olduğu kabul edilmektedir. Bu araştırma için yapılan güvenirlilik hesaplaması % 90 olarak saptanmıştır.

4. *Bulguların tanımlanması:* Kodlama anahtarına göre işlenmiş olan veriler araştırma soruları çerçevesinde gerekli yerlerde doğrudan alıntılarla desteklenerek bulgular tanımlanmıştır.

5. *Bulguların yorumlanması:* Tanımlanan bulgular araştırmacı tarafından açıklanmış, ilişkilendirilmiş ve yorumlanmıştır. Bulguların yorumlanmasında, bulgular sıklık değeri en fazla olan görüşten en az görüşe doğru verilmiş ve bu görüşleri desteklemek amacıyla katılımcıların kimi görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılmıştır. Doğrudan alıntılarının sonunda görüşün yer aldığı anket numarası parantez içinde verilmiştir. Aileler ankette yer alan sorulara kimi zaman birden fazla görüş bildirirken kimi zaman da daha az görüş belirtmişler ya da boş bırakmışlardır. Bu nedenle kimi sorularda görüş sayısı katılımcı sayısından fazla olurken kimi sorularda katılımcı sayısından az olmuştur.

Bulgular

Bu bölümde araştırmada elde edilen bulgular araştırma soruları temel alınarak sunulmuştur.

Ailelerin İlköğretim Programının Uygulanmasına İlişkin Genel Görüşleri

Anketin birinci sorusu olan “İlköğretim programının uygulanmasına ilişkin genel görüşleriniz nelerdir?” sorusuna 226 katılımcının tümü yanıt vermiştir. Aileler bu soruya 144 olumlu, 168 olumsuz ve 15’i de bilgi sahibi değilim biçiminde görüş belirtmiştir. İlköğretim programının uygulanmasına ilişkin ailelerin belirttikleri olumlu görüş-

lerin 90'ı “Uygulama ve araştırma yapmaya dayalı bir eğitimi teşvik ediyor.”, 32'si “Okuma yazma kolaylaşıyor.”, 12'si “Çocuğun bireysel yeteneklerini ortaya çıkarıyor.” ve 10'u da “Programdaki etkinlikler çocukların ilgisini çekiyor.” biçiminde farklılık göstermiştir.

İlköğretim programının uygulanmasına ilişkin olumlu aile görüşlerine “Yeni uygulamanın olumlu tarafı, öğrencinin gözlemleyerek ve araştırarak öğrenmesidir.” (172) ve “Yeni program hakkında olumlu düşünüyorum. Çünkü çocuklar, sıkılmadan, ezber yapmadan uzun sayfalar yazı yazmadan öğreniyorlar.” (198) biçimindeki görüşler örnek verilebilir. Aileler, ilköğretim programının okuma-yazmayı kolaylaştırdığını belirtmişlerdir. Ancak bu konuda aileler genelde ilköğretim programının okumayı kolaylaştırdığını belirtirken yazma konusunda hem olumlu hem de olumsuz görüşler belirtmişlerdir. Ailelerden 28'i okumanın kolaylaştırdığını, 4'ü yazmanın kolaylaştırdığını belirtmiştir. Programla birlikte okumanın kolaylaştırdığını belirten velilerden biri, “Okumayı çok çabuk öğrendiler bundan dolayı yeni uygulamadan memnunum.” (205), programda uygulanan el yazı konusunda olumlu görüş belirten velilerden biri öğrencilerin daha hızlı ve güzel yazdığını “El yazısının yeni programa eklenmesi çok iyi oldu. Çünkü öğrencilerin yazılarını güzel yazmaları ve hızlı yazmaları için el yazısına ihtiyaç vardı.” (212) biçiminde ifade etmiştir. Programın daha çok olumlu yönlerini öne çıkaran dördüncü sınıf velilerden bir kız öğrenci annesi görüşlerini şöyle açıklamıştır:

“2005-2006 yılı eğitim programını önce yadırgasam da daha sonra bu eğitimin öğrenci açısından daha iyi olduğunu düşünüyorum. Çünkü önceden sadece ders işlenir ve ona çalışılırdı. Ama şimdi öğrenci kendi fikirlerini de ortaya koyarak yeni projeler geliştiriyor, maketler yapıyor. Bu da öğrencinin kendine olan özgüveninin gelişmesinde çok faydalı oluyor. Ben memnunum. Tek şikâyetim, kitapların ikiye tane olmasından dolayı çantaların çok ağır olmasıdır. Yoksa ben eğitimden memnunum.” (29)

Ailelerden ilköğretim programının çocuklarının bireysel yeteneklerini ortaya çıkardığını, böylece gerek çocuklarının gerekse de kendilerinin bu konuda daha bilinçli olduklarını vurgulayanlar olmuştur. Bu konuda bir veli, “Öğrencilerin bireysel olarak çalışmalarında ve araştırma ödevlerinden bireysel yeteneklerini geliştirdiğine ve gelişmelerine katkıda bulunduğuna inanıyorum.” (226) biçiminde görüşlerini ifade etmiştir.

Aileler ilköğretim programının uygulanmasına ilişkin olumsuz gö-

rüşlerini daha fazla sayıda vurgulamışlardır. Ayrıca aileler belirttikleri olumsuz görüşlerini yaşadıkları deneyimlerle ilişkilendirerek örneklendirmişlerdir.

Bu konuda ailelerin belirttikleri olumsuz görüşlerin 38'i "*El yazısı uygulaması çocukları zorluyor.*", 20'si "*Ders kitaplarındaki bilgiler yetersiz.*", 20'si "*Sınav sistemi ile program uyuşmuyor.*", 10'u "*Olanakları olmayan çocuklar sıkıntı çekiyorlar.*", 10'u "*Etkinlikler çok zaman alıyor.*", 10'u "*Kaynak sıkıntısı yaşanıyor.*", 10'u "*Matematik dersi yeterli değil.*", 8'i "*Çocukların eğitim düzeyini izleyemiyoruz.*", 7'si "*Öğrencinin yapamadığını veli yapmak zorunda kalıyor.*", 6'sı "*Grup çalışmalarında zorlandı.*", 5'i "*Araştırma kaynakları çocukların seviyesine uygun değil.*", 5'i "*Ders saatleri yeterli değil.*", 5'i "*Dershane ve kurs olayını artırıyor.*", 5'i "*Maddi olarak karşılanması zor.*", 3'ü "*Ev çalışmaları veli-çocuk, veli-veli arasında tartışmalara neden oluyor.*", 3'ü "*Fen bilgisi dersinde deneyler ağır.*", 3'ü "*Okuma zorlaştı.*" ve 3'ü de "*Evde ailesi yardımcı olmayan çocuğun başarısı düşüyor.*" biçiminde farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır.

Ailelerden kimileri ilköğretim programındaki el yazısı uygulamasından çocukların zorlandıklarını belirtmişlerdir. Bu konuda görüş belirten bir veli, çocuğunun el yazısıyla yazarken düşüncelerinin dağıldığını ve noktalama işaretlerini kullanma konusunda zorlandığını "*Çocuklarımız çok zorlandı. Yazıları hiç okunmuyor, harf eksiklikleri yapıyorlar. Okumayı daha çabuk söktükleri doğru ama önemli olan yazmak düşüncelerini bir an önce kâğıda dökmek istiyorlar fakat yavaş yazdıkları için düşünceleri dağılıyor. Geriye dönüp noktalama işaretlerini yapmak onlara çok zor geliyor.*" (215) biçiminde belirtmiştir. Ailelerden kimileri ders kitaplarını bilgi açısından çok eksik bulduklarını ve çocukların kitaplarda bilgi bulamadığında zorlandıklarını belirtmiştir. Bir veli bu konuda "*Önceki ders kitapları daha net ve açıklamalı olmasıyla birlikte daha öğretici ve kalıcıydı. Çok konu ve bilgileri ders kitaplarında bulabiliyor ve çocuklara yardımcı olabiliyorduk. Şimdi ise kitaplarda hiçbir açıklama ve konu yok.*" (40) biçiminde görüşlerini ortaya koymuştur. Programın daha çok olumsuz yönlerini öne çıkaran üçüncü sınıf velilerden bir kız öğrenci annesi (112) ve beşinci sınıf velilerinden bir erkek öğrenci annesi (11) görüşlerini şöyle açıklamışlardır:

“Program uygulanmaya başlandığında, önceki sisteme göre çok yetersiz olduğunu düşünüyordum. Ayrıca işlenen dersleri takip etmekte güçlük çekiyordum. Şimdi programa biraz daha adapte olduğumuzu düşünüyorum. Yine de bazı yetersizlikler mevcut. Önceki programdaki yoğun tempoya alışan öğrenci, bu programda daha rahat çalıştığından ilk etapta biraz tembelleğe alıştı. Belki de bunun sebebi hiç deneme yapmadan birden program değişikliğine gitmekten kaynaklanıyordu. Ama genel kanım; bu programın ek kaynaklarla desteklenerek amacına ulaşacağı, öğrencilerimize araştırma imkânı verdiğiinden kalıcı bilgiler sağlayacağıdır.” (112)

“Yeni program hakkında olumlu şeyler düşünmüyorum. Bu program öğrenciyi veliye bağlı kılıyor. Öğrencinin araştırma yapması istenmiş fakat bu araştırma bilgisayar çıktıları ve ansiklopediler olduğu için bunların da çocukların seviyesinde yazılmadığı için bu araştırmayı öğrenci yerine velisi yapmak zorunda kalıyor. Ders kitaplarındaki bilgiler yetersiz olduğu için öğrencinin okula hazırlıksız derse inanıyorum. Görerek ve deneyler yaparak hazırlanmış bir program için ders saatlerinin yeterli olmadığını düşünüyorum.” (11)

Ailelerden kimileri sınav sisteminin yeni ilköğretim programına uymadığını ve bu konuda endişelerinin olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda bir veli görüşünü, *“Endişem acaba çocuklar bu yeni programda başarılı olabilecekler mi? Yoksa bu program çocukların üzerinde test edilip gelecek yıllarda kullanılmayacak mı? (...) Ayrıca sınavlar bu yeni programa göre mi yapılacak.” (56)* biçiminde açıklamıştır. Bir başka veli ise ilköğretim programının sınavlara hazırlanmada yeterli olmadığını belirtmiş ve bu programın uygulanmasının dersane sisteminin yaygınlaşmasına neden olduğunu *“Özel okul ve dershanelerin yeni programda teşvik edildiğini düşünüyorum. Bundan sonra çocuklar kendi çabaları ile bir yerlere gelebilecekler mi? Okul-aile-öğrenci üçgeninin bozulduğunu okul tarafının çatladığını düşünüyorum.” (171)* biçiminde belirtmiştir. Kaynak açısından olanakları sınırlı olan aileler çocuklarının araştırma sürecinde sıkıntı yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bir veli bu konudaki düşüncelerini *“Herkesin imkânları bir değil yeterli kaynak ve herkesin evinde internetin olmayışı çocukları olumsuz etkiledi.” (179)* biçiminde açıklamıştır. Ailelerden kimileri ise programdaki etkinliklerin öğrencilerin çok zamanını aldığını belirtmişlerdir. Bu konuda bir veli görüşünü *“Bu yılki programda çok etkinlikler yapılıyor. Bu da öğrencilerin zamanını alıyor.” (32)* biçiminde açıklamıştır. Aynı zamanda aileler çocuklarının programa uygun kaynak bulmada sıkıntı yaşadıklarını ve ulaştıkları kaynakların da çocuğun seviyesine uygun olmadığını söylemişlerdir. Bu görüşü bir veli, *“Araştırmaya dayalı ancak araş-*

tırmayı daha çok veliler yapıyor. Çünkü öğrencinin kapasitesine hitap eden kaynakların az olduğunu düşünüyorum. İnternet ve ansiklopedik bilgiler çok detaylı olduğu için öğrencilerin sıkıldığını düşünüyorum (124) biçiminde ifade ederken ilköğretim programında çocukların yapamayacakları etkinlikleri ailelerin yapmak zorunda kaldığını belirten bir veli de görüşünü “Bazı projeler öğrencilerin bilgi-becerisini açacak şekilde düzenlenmiş. Dolayısıyla bu bazı projeleri yapmak biz velilere düşüyor.” (220) biçiminde açıklamıştır.

Ailelerin İlköğretim Programının Uygulanmasıyla Birlikte Çocuklarında Gözledikleri Değişikliklere İlişkin Görüşleri

Anketin ikinci sorusu olan “İlköğretim programının uygulanmasıyla birlikte çocuğunuzda gözlediğiniz değişikliklere ilişkin görüşleriniz nelerdir?” sorusuna 226 katılımcının tümü yanıt vermiştir. Aileler çocuklarında olumlu ve olumsuz yönde değişimler gözlediklerine ilişkin görüşler ortaya koymuşlardır. Ailelerin belirttiği toplam 504 görüşün 403’ü olumlu yönde değişim, 101 ise olumsuz yönde değişim biçimindedir.

İlköğretim programının uygulanmasıyla birlikte çocuklarında olumlu yönde değişim gözlediğini belirten ailelerin görüşlerinin 77’si “Öğrenmeye olan istekliliği arttı.”, 67’si “Araştırmacı yönü güçlendi.”, 39’u “Kendine olan güveni arttı.”, 31’i “Yorum gücü gelişti.”, 24’ü “Bilgileri daha kalıcı oldu.”, 23’ü “Sosyal açıdan gelişti.”, 21’i “El becerileri arttı.”, 20’si “Sorumluluk duygusu gelişti.”, 20’si “Daha iyi öğreniyor.”, 17’si “Kendini daha iyi ifade ediyor.”, 13’ü “Başarısı arttı.”, 9’u “Daha etkin oldu.”, 8’i “Bilgilerini çevresiyle paylaşıyor.”, 8’i “Yaptıkları ürünleri görüp mutlu oluyor.”, 6’sı “Teknolojik aletlere ilgisi arttı.”, 6’sı “Kişiliği gelişti.”, 6’sı “Yaratıcılığı gelişti.”, 5’i “Okuma gücü gelişti, 3’ü “Bireysel yetenekleri gelişti.” ve 3’ü “Problem çözme becerisi gelişti.” biçiminde farklılık göstermektedir.

Ailelerden kimileri çocuklarının öğrenme isteğinin arttığını ve okula daha istekli gittiklerini belirtmişlerdir. Bu konuda bir veli görüşlerini “Çok değişiklik görüyorum. Önceden derslerin yoğunluğundan baş ağrıları oluyordu, çok sinir ve stresliydi. Şu an bu şikâyetleri görmüyorum, dersleri daha seyerek yapıyor. Bu yıl okula daha neşeyle gittiklerini görüyorum.” (34) biçiminde açıklamıştır. Kimi aileler çocuklarının araştırmacı yönlerinin güçlendiğini, kendine olan gü-

venin arttığını ve yorum gücünün geliştiğini belirtmişlerdir. Velilerden biri görüşünü “*Eskiye oranla daha çok soran-araştıran ve irdeleyen bir yapı görüyorum. Bunun daha da teşvik edilmesini öneriyorum.*” (220) biçiminde ifade etmiştir. Velilerden biri çocuğunun araştırma yönünün güçlendiğini ve bilgisayardan bu konuda yararlanmayı öğrendiğini “*Araştırmaya yönelik programların olması çocukların araştırmacı yeteneğinin ortaya çıkmasını sağlıyor. Ayrıca bilgisayarın sadece oyun aracı olmadığını anlayabiliyorlar.*” (158) biçimindeki görüşüyle ifade etmiştir. Programla birlikte çocuğunda olumlu değişiklikler gözlediğini belirten beşinci sınıf velilerden bir erkek öğrenci babası görüşlerini şöyle açıklamıştır:

“Bu program başladığı zaman, kendi oğlumuzda başarısının arttığını, düzenli, tertipli ve disiplinli olduğunu fark ettik. Derslerinde teknolojiden ve uygulamalı yapmış olduğu deneylerden yararlanarak daha iyi verimli ders çalışmış ve başarmıştır. Bu programın devam etmesini ve çocuğumuzun daha iyi koşullarda eğitim almasını istiyoruz.” (14).

Ailelerden kimileri çocuklarının sorgulama becerisinin geliştiğini ve daha çok kitap okumaya başladığını söylemişlerdir. Bir veli bu konuda “*Daha çok kitap okuyup araştırma içinde olduğunu, sürekli çevreden ve bizlerden bir şeyler öğrenmeye çalıştığını gözlemledim.*” (163) biçiminde görüşlerini ortaya koymuştur. Ailelerden kimileri ise çocuklarının sosyal yönden geliştiğini belirtmişlerdir. Böyle düşünen velilerden biri içine kapanık olan çocuğunun sosyalleştiğini “*İçine kapanık olduğunu düşündüğüm çocuğum daha dikkatli, daha verimli ve daha sorgular bir tutum sergilemeye başladı. Dış dünyayla daha çok ilgilenmeye başladı. Bu da bizi mutlu ediyor.*” (188) biçiminde belirtmiştir.

Ailelerden kimileri ilköğretim programındaki etkinlikler sonrasında öğrencilerin el becerilerinin geliştiğini belirtmişlerdir. Bu konuda bir veli “*Yapılan deneyler ve testler sayesinde el becerisinin geliştiğini gözlemledik.*” (144) diyerek görüşlerini ortaya koymuştur. Aynı zamanda aileler çocuklarının başarılarının arttığını, daha iyi öğrendiklerini ve bilgilerinin kalıcı olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda bir veli, çocuğunun bilgilerinin daha kalıcı olduğunu “*Önceki eğitim ezbere dayanıyordu. Şu anki eğitimde çocuklar kendileri araştırıp ve fikirlerini de katıp çalıştıkları için kalıcı bilgiler edindiğine inanıyorum.*” (226) sözleriyle açıklamıştır. Aynı zamanda ailelerden çocuklarının sorumluluk duygusunun geliştiğini, arkadaşları ile bilgilerini

paylaşmayı öğrendiğini ve kendini ifade etme becerisinin geliştiğini belirtenler de olmuştur. Bu konuda bir veli *“Yeni programın uygulanmaya başlaması ile daha çok sorumluluk duygusu gelişti. Arkadaşları ile paylaşmayı öğrendi. Kendi görüşlerini rahatlıkla anlatmayı öğrendi. Ezbere dayanmayıp araştırarak tartışarak sonuca varıyor. Bir konuyu kısa ve öz olarak anlatabiliyor.”* (117) biçiminde ifade etmiştir.

İlköğretim programının uygulanmasıyla birlikte çocuklarında olumsuz yönde değişim gözlediğini belirten ailelerin görüşlerinin 44’ü *“Daha az çalışmaya başladı.”*, 22’si *“Uyum sağlamada zorlandı.”*, 12’si *“Okuma düzeyi azaldı.”*, 8’i *“Öğrenciler strese giriyor.”*, 8’i *“Sınavlarda başarısı düştü.”* ve 7’si *“Değişiklik olmadı.”* biçiminde dağılım göstermektedir.

Ailelerden kimileri ilköğretim programının uygulanması ile öğrencilerin daha az çalışmaya başladıklarını vurgulamışlardır. Bu konuda velilerden *“Programa başlanması ile birlikte öğrencimin çalışmasında eksilmeler gözlemledim.”* (174) ve *“Eski uygulamada daha başarılı, daha başarılı olduklarını düşünüyorum. Ben kızımın geçen sene daha hırslı ve başarılı olduğunu düşünüyorum.”* (58) sözleriyle görüşlerini ifade edenler olmuştur. Bir veli ise çocuğunda rahatlama olduğu biçimindeki görüşünü *“Ama ders çalışmayı pek fazla sevmez oldular. Üzerlerinde bir gevşeklik, rahatlık var.”* (168) sözleriyle ifade etmiştir. Ailelerden kimileri çocuklarının programa uyum sağlamada zorlandıklarını belirtmişlerdir. Bu konuda bir veli, *“Bu yeni sisteme çocuklarımız alışamadı. Ders yönünden zayıf düşmeye başladı.”* (62) biçiminde görüş belirtmiştir. Velilerden biri ise okuma alışkanlığının azaldığını *“Ev ödevleri azaldığı için (kitaplarda bol bol resimden başka bir şey olmadığından) okuma alışkanlığı yok oldu. Okula öğrenmek için değil de eğlenmek için gidiyor gibi bir gözlem içerisindeyim.”* (172) biçiminde açıklamıştır. Ailelerden kimileri programın uygulanmaya başlaması ile çocuklarının özellikle araştırma ödevlerinde kaynak bulamadıklarında stres yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu konuda bir veli, *“Hemen hemen her derste kaynak kitap ya da ansiklopediye ihtiyaç duyuyor. Araştırma isteği arttı fakat bulamayınca yeterli gelmeyince stres altına giriyor.”* (30) biçiminde görüşlerini ortaya koymuştur. Çocukların başarısının düştüğünü belirten velilerden biri de çocuğunun özellikle testlerde başarısının azaldığını *“Bilgi alanında yetersiz, konu görmedikleri için*

testten uzaklaştılar, başarı seviyeleri düştü. Sosyalleşti, arkadaşlarıyla daha sık bir araya geliyorlar. Bilgi seviyesi çoğalmadı. Testlerde başarısı azaldı.” (51) biçiminde belirtmiştir.

Ailelerin Yeni ve Eski İlköğretim Programının Farklı Olan Özelliklerine İlişkin Görüşleri

Anketin üçüncü sorusu olan “Yeni ve eski programın farklı olan özelliklerine ilişkin görüşleriniz nelerdir?” sorusuna 1. sınıf velileri dışında kalan 196 veli yanıt vermiştir. Bu konuda ailelerin belirttikleri görüşlerin 76’sı “Eski program ezberciydi, yeni programda öğrenciler uygulayarak araştırarak öğreniyor.”, 24’ü “Yeni programda konular daha yüzeysel işleniyor eski program daha detaylıydı.”, 21’i “Yeni program daha eğitici.”, 17’si “Eski program sıkıcıydı, yeni program daha zevkli.”, 16’sı “Yeni programda daha fazla aile yardımını gerekiyor.”, 13’ü “Yeni programda eskisine göre daha az yazılı ve test ödevi veriliyor ve yapılıyor.”, 7’si “Yeni programda el becerileri daha fazla.”, 7’si “Yeni programda teknoloji daha yoğun kullanılıyor.”, 7’si “Yeni programda eğitim öğretim kalitesi daha düşük.”, 6’sı “Yeni programın ders kitapları daha eğlenceli.”, 6’sı “Yeni program eski programdan daha zor.”, 6’sı “Yeni program eski programda göre günlük yaşanma daha yakın.” ve 4’ü “Eski programda ders sayısı azdı sadece bilgi veriliyordu yeni programda davranış da veriliyor.” biçiminde farklılık göstermiştir.

Ailelerden eski program ezberci olduğu, yeni programın ise öğrencileri uygulayarak araştırarak öğrenmeye yönlendirdiği biçiminde görüş belirten bir veli, “Yeni programda daha çok etkinlikler, deneyler, araştırmalar ve gözlemler yapılıyor. Eski programda bunlar fazla yoktu.” (169) biçiminde görüşünü açıklamıştır. Ailelerden kimileri yeni programda konuların daha yüzeysel işlendiğini eski program ise daha detaylı verildiğini belirtmiştir. Bu konuda görüş belirten bir veli “Eski programda konular daha çok ve ağırdı. Yeni programda konular hayata daha uygun ve konu ağırlığı üst sınıflara doğru kaydırılmış.” (149) biçiminde görüşlerini ortaya koymuştur. Kimi aileler ise eski programın daha sıkıcı olduğunu yeni programın ise daha eğlenceli olduğunu belirtmiştir. Bu konuda bir veli görüşlerini “Önceki programda ders çalışmak sıkıcı iken bu programda ders çalışmak daha eğlenceli oluyor.” (73) biçiminde açıklamıştır. Eski ve yeni programın farklı olan özelliklerine ilişkin beşinci sınıf velilerden bir erkek öğrenci annesi görüşlerini şöyle açıklamıştır:

- *Önceki programda ezber vardı.*
  - *Bu programda daha çok kendileri araştırarak sonuca ulaşıyorlar. Grup halinde araştırarak, tartışıyorlar. Etkinlikler ve çalışmalar var. Öğretmenler rehber olarak yol gösteriyorlar.*
  - *Önceki programda kitaptaki konuyu okuyarak ezberliyordu. Kitaba göre anlatıyordu.*
  - *Bu programda ise konu ile ilgili kitaplarda konu başlıkları veriliyor. Öğrenciler kaynaklardan araştırarak çalışma kitaplarına kendileri yazıyorlar.*
- (101).

Ailelerden yeni programla birlikte kendi sorumluluklarının ve yetişkin desteğinin arttığını belirtenler olmuştur. Bu konuda bir veli *“Daha fazla yardım istiyor. Bazen çalışma masasına beraber oturup beraber kalkıyoruz. (...) Bazı çalışmalarını uzun uzun izah etmek gerekiyor. Gözlemlerime göre öğretmene ve veliye çok iş düşüyor.”* (76) biçiminde görüş belirtirken bir başka veli ise bu programların aynı zamanda ailelerin bilinçlenmesine de katkı sağladığını *“Bu programda ailelere daha çok sorumluluk yüklendi. Böylece çocuklarımızın yanı sıra velilerde eğitilebiliyor. Bu da Türk halkı için gerçekten çok güzel. Belki daha ileriki yıllarda daha bilinçli bir toplum olabiliriz.”* (152) sözleriyle belirtmiştir. Bir veli ise çocukların kitaplardaki bilgi eksikliği nedeniyle ailelerden yardım aldığını *“Bu programla birlikte öğrencinin bana derslerde daha bağımlı olduğunu gördüm. Kitaplardaki bilgi yetersizliğinden dolayı sürekli benimle ders yapmak istiyor. Sorulara doğru yanıt verip vermediği hakkında sürekli tereddütler yaşıyor.”* (124) sözleriyle vurgulamıştır.

Ailelerden programın ev ortamında aile içi ilişkilerin olumlu yönde gelişmesine olanak sağladığını belirten velilerden biri *“Bu programda baba ister istemez yer alıyor. Daha önceden kızımınla sadece ben ilgileniyordum. (...) Bizden istenilenler sonucunda babamızda kızımınla da biraz daha ilgilenmeye başladı. Bende kızıma kendimi daha yakın hissetmeye başladım.”* (80) diyerek görüşlerini belirtmiştir. Ailelerden kimleri programın öğrencilerin daha çok teknolojiyi kullanmasını sağladığını belirtmiştir. Bu konuda görüş belirten bir veli *“Önceki programlardan farklı olarak gelişen teknolojik gelişmeler neticesinde bilgisayarların okullara ve evlere girmesi sonucu şimdi daha bilgili ve eğitici oldu.”* (156) biçiminde açıklama yapmıştır.

Ailelerin İlköğretim Programının Uygulanmasına İlişkin Önerileri

Anketin dördüncü sorusu olan “İlköğretim programının uygulanmasına ilişkin önerileriniz nelerdir?” sorusuna 180 veli toplam 218 görüş belirtmiştir. Bu görüşlerin 57’si ilköğretim programı uygulamasının devam edip etmemesi, 161’i ise ilköğretim programı uygulamasının iyileştirilmesine yönelik önerilerden oluşmaktadır. İlköğretim programı uygulamasının devam edip etmemesine ilişkin görüşlerin 42’si “Programın uygulanmasına devam edilsin.”, 6’sı “Eski eğitim sistemine dönlüsun, 5’i “Eski ve yeni eğitim sistemi arasında bir program uygulansın.” 2’si “Gerekli alt yapı hazır oluncaya kadar eski sistem devam etsin.” ve 2’si “Programın eksiklikleri giderilip düzlenlsin.” biçiminde olduğu ortaya çıkmıştır.

Ailelerin ilköğretim programının uygulamasının iyileştirilmesine yönelik önerileri farklılık göstermektedir. Bu konuda belirtilen görüşlerden ortaya çıkan önerilerinden 27’si “Ders kitaplarının taşınma problemi çözülmeli.”, 15’i “Okul içi sosyal etkinlikler artırılmalı.”, 15’i “Verilen ödevler ve etkinlikler sınıfta tekrar edilmeli.”, 12’si “Okul olanakları artırılmalı.”, 10’u “Çocukların durumu hakkında daha fazla bilgi verilmeli.”, 9’u “Öğretmenler öğrencilere daha fazla rehberlik yapmalı.”, 7’si “Sınavlar uygulanmaya devam edilmeli.”, 7’si “Okuma etkinlikleri daha fazla verilmeli.”, 7’si “Kaynaklar artırılmalı.”, 6’sı “Eğitim amaçlı gezilere daha fazla yer verilmeli.”, 6’sı “Sınav sistemi kaldırılmalı ya da değiştirilmeli.”, 5’i “El yazısı uygulaması kaldırılmalı.”, 5’i “Dershane sistemi kaldırılmalı.”, 4’ü “Seçmeli yetenek dersleri artırılmalı.”, 4’ü “Temel derslere ağırlık verilmeli.”, 4’ü “Öğrenci sayısı azaltılmalı.”, 4’ü “Ek dersler yapılmalı.”, 3’ü “Proje ve araştırma ödevleri daha fazla verilmeli.”, 3’ü “Etkinlikler grup olarak yapılmalı.”, 3’ü “Bilgisayar ve İngilizce dersleri artırılmalı.”, 3’ü “İnternet ödevleri daha az verilmeli.”, 1’i “Okul olanaklarından aileler de yararlanmalı.” ve 1’i “Grup çalışmalarında evi yakın öğrenciler dikkate alınmalı.” biçiminde dağılım göstermektedir.

Yeni programda ders kitaplarının sayısının arttığını belirten aileler bu konuda çözüm üretilmesini istemişlerdir. Bu konuda bir veli görüşünü “Sadece bize problem olan kitapların çok olması ve çantaların ağır olması” (225) biçiminde belirtmiştir. Yeni programın etkili bir biçimde uygulanması için okul olanaklarının geliştirilmesi gerektiğini belirten velilerden biri “Sınıflarda daha az öğrenci, daha

geniş ferah sınıflar, daha çok materyal, kitap, dergi, gazete, geniş bir kütüphane, bilgisayar çağında her sınıfa her öğrenciye bir bilgisayar, laboratuvar, geziler düzenlenmesi ve benzeri olanaklar artırılmalı.” (22) biçiminde görüş belirtmiştir. Ailelerden çocuklarının durumlarına ilişkin yeterli bilgi alamadıklarını, çocuklarının gelişimlerini izleyemediklerini ve bu konuda daha çok bilgilendirme çalışmalarını yapılmasını isteyenler olmuştur. Bu konularda bir veli *“Programda olmasa bile test ve sınavların yapılmasını daha uygun görüyorum. Toplantıların daha sıklaştırılarak öğrenci hakkında daha çok bilgi verilmesini, öğrencilerin ders kitap yükünün azaltulmasını temenni ediyorum. Kitap okumaya özendirmek için bazı girişimlerde bulunulmasını arzu ediyorum.”* (17) biçiminde görüşünü ifade etmiştir. Ailelerden kimileri sınav sistemi konusunda endişeleri olduğunu açıklamışlardır. Ayrıca bu ailelerden yeni programa uygun sınav sistemi uygulanmasını ya da mevcut sınavların kaldırılmasını önerenler olmuştur. Bu konuda bir veli görüşlerini *“Bu programa uygun sınav sistemi geliştirilmeli.”* (53) biçiminde açıklamıştır. Beşinci sınıf velilerinden bir kız öğrenci babası program uygulamasına ilişkin önerilerini şu görüşleriyle ifade etmiştir:

“Programda olmasa da test ve sınavların yapılmasını daha uygun görüyorum. Toplantıların daha sıklaştırılarak öğrenci hakkında bilgi verilmesini, öğrencilerin ders kitap yükünün azaltulmasını temenni ediyorum. Okulda çeşitli faaliyetler (basketbol, voleybol, müzik kursları vb.) düzenlemesini diliyorum. Kitap okumaya özendirmek için bazı girişimlerde bulunulmasını arzu ediyorum.” (10)

Aileler, çocukları için temel derslere ağırlık verilmesini ve çocuklara okuma etkinliklerinin verilmesini istemişlerdir. Bu konuda bir veli görüşünü *“Matematik dersine daha ağırlık verilmesini istiyoruz. Çocukların kitap okuma alışkanlıklarının daha ileride olmasını istiyoruz. Sosyal faaliyetlerin olmasını istiyoruz.”* (54) biçiminde belirtmiştir. Aynı zamanda aileler ek dersler yapılmasını da önermişlerdir. Bu konuda bir veli görüşünü *“Eski programa uygun ek ders verilmesini istiyoruz.”* (33) biçiminde belirtmiştir.

Tartışma

İlköğretim programının uygulamasına ilişkin ailelerin belirttikleri görüşler genel anlamda değerlendirildiğinde olumsuz görüşlerin daha fazla olduğu görülmektedir. Bu konuda aileler, el yazısı uygula-

ması, ders kitaplarındaki bilgilerin yetersiz olması, sınav sistemi ile programın uyuşmamasını gibi konularda olumsuz görüşler bildirilmişlerdir. Bu görüşlerin yanı sıra olanakları olmayan ailelerin programın uygulamasında sıkıntı yaşadıkları, programdaki etkinliklerin çok zaman alması, kaynak sıkıntısı yaşanması, çocukların eğitim düzeyinin izlenememesi, çocukların yapamadıkları etkinlikleri velilerin yapmak zorunda kalması, ders saatlerinin yeterli olmaması, ders-hane ve kurs olayının artması ailelerin programın uygulamasına ilişkin olumsuz görüşleridir.

Ailelerin programın uygulanmasına ilişkin belirttikleri olumsuz görüşlerden farklı boyutlarda sorunlar yaşadıkları anlaşılmaktadır. Ayrıca kimi velilerin program hakkında bilgisi olmadığını belirtmesi ve kimi velilerin de ankette yöneltilen sorulara program dışında yanıtlar vermesi, bu ailelerden bir kısmının program hakkında bilgi sahibi olmadıkları ve çocuklarının eğitim sürecine katılmadıkları biçiminde yorumlanabilir. Araştırmamızın, “Ailelerin program hakkında bilgi sahibi olmadıkları” bulgusu, Collins-Baş’ın (2005) araştırmasında, araştırmaya katılan velilerin, yeni programlar hakkında bilgilendirilmeleri gerektiği bulgusuyla benzerlik göstermektedir. Yine Gellert’in (2005) araştırmasında, aileler program değişikliklerinde bilgilendirilmedikleri için uygulamalarda bilgilerinin yetersiz kaldığını ve bu konuda bilgilendirmeye gereksinimleri olduklarını belirtmişlerdir. Ailelerin, “Ekonomik olanakları yetersiz olan ailelerin programın uygulanmasında sorun yaşadıkları” biçimindeki görüşleri, Hoover-Dempsey ve Sandler’in (1995), “Düşük gelirli ailelerin programların uygulanması için bu gereksinimlerinin karşılanması gerektiği” ve Lawson’un (2003), “Okulların ailelerin evde programın uygulanmasına yardımcı olacak kaynakları sağlanması” gerektiği biçimindeki araştırma bulgularıyla benzerlik göstermektedir.

İlköğretim programının uygulanmasına ilişkin ailelerin belirttikleri olumlu görüşleri, programın uygulama ve araştırma yapmaya dayalı bir eğitimi teşvik etmesi, okuma-yazmayı kolaylaştırması, çocuğun bireysel yeteneklerini ortaya çıkarması ve programdaki etkinliklerin çocukların ilgisini çekmesi gibi konuları kapsamaktadır. Bu görüşlerin yanı sıra aileler, programla birlikte çocuklarında öğrenmeye olan istekliliğin arttığı, araştırmacı yönün güçlendiği, kendine olan güvenin arttığı, yorum gücünün geliştiği, bilgilerin daha kalıcı olduğu, sosyal açıdan geliştiği, el becerilerinin arttığı, sorumluluk duy-

gusunun geliştiği, daha iyi öğrendikleri, kendini daha iyi ifade ettiği, başarısının arttığı ve daha etkin olduğu gibi olumlu değişimler gözlemlediklerini vurgulamışlardır.

Ailelerden kimilerinin “Bu programla okuma kolaylaştı.” görüşleri, Şahin ve arkadaşlarının (2005) yaptıkları çalışmada, birinci sınıf okutan sınıf öğretmenleri de “Ses Temelli Cümle Yöntemi”yle öğrencilerin daha hızlı okumaya geçtikleri ve velilerin de bu durumdan memnun oldukları bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Yine çalışmanın programla birlikte çocukların araştırma, eleştirel ve yaratıcı düşünme becerilerinin geliştiği biçimindeki veli görüşleri, Collins-Baş’ın (2005) çalışmasındaki velilerin Türkçe öğretim programının en güçlü yanının “Yaratıcı ve eleştirel düşünme becerisi ve araştırma becerisi”ni artırması olarak belirttikleri görüşlerle paralellik göstermektedir. Yine çalışmanın bu bulgusu, Köksal’ın (2006) çalışmasında velilerin ilköğretim programının olumlu yönlerine ilişkin belirttikleri, sorgulama, yaratıcılığı geliştirme ve araştırma becerisini geliştirme bulgularıyla örtüşmektedir. Benzer biçimde farklı derslerin öğretim programlarına yönelik yapılan çalışmalarda öğretmenler de öğrencilerde olumlu değişimler gözlemlediklerini belirtmişlerdir. Örneğin, Aykaç ve Başar’ın (2005) çalışmasında öğretmenler yeni programda öğrencilerin “Daha araştırmacı, daha etkin, eleştirici, yapıcı ve yaratıcı oldukları” gibi görüşleriyle benzerlik göstermektedir.

Ailelerin belirttikleri görüşlerden, programla birlikte çocuklarında olumlu değişimleri olumsuz değişimlerden daha çok gözlemledikleri ortaya çıkmıştır. Çalışmanın bu bulgusu, ailelerin programın uygulanmasında sorunlar yaşamalarına karşın çocuklarında olumlu değişimler gözlemlediklerini ortaya çıkarmıştır.

İlköğretim programıyla birlikte çocuklarında olumsuz değişimler gözlemlendiği biçiminde görüş bildiren aileler de olmuştur. Ailelerin çocuklarında gözlemledikleri olumsuz değişimlere ilişkin görüşleri, çocuklarının daha az ders çalışmaya başlaması, programa uyum sağlamada zorlanma yaşanması, okuma düzeyinin azalması, çocuklarında stresin artması, çocuklarının sınavlardaki başarısının düşmesi biçiminde farklılık göstermektedir. Çalışmada çocuğunda okuma düzeyinin düştüğü ya da azaldığı biçiminde görüş bildiren velilerin tersine Köksal’ın (2006) çalışmasında veliler ilköğretim programının okuma alışkanlığını kazandırdığını belirtmişlerdir.

Ailelerin belirttikleri görüşlerden, ilköğretim programın bu biçimiyle devam etmesini isteyen veli görüşlerinin, programın kaldırılmasını ya da aksayan yönlerinin değiştirilerek uygulamanın devam etmesi yönünde görüş bildiren veli görüşlerinden fazla sayıda olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, ailelerin programın uygulanmasında sorunlar yaşamalarına karşın programın devam etmesinden yana oldukları biçiminde yorumlanabilir. Ancak aileler sınav sisteminden dolayı endişe duyduklarını ifade etmişler ve sınavların yeni programa uygun hazırlanmasını önermişlerdir. Araştırmanın bulgusu, Ercan ve Akbaba-Altun'un (2005) araştırmasındaki öğretmen görüşlerine göre velilerin sistemdeki değişimi kabul etmek istemedikleri bulgusuyla örtüşmezken velilerin lise sınavlarından dolayı başarı ölçütü olarak sınavlarda alınan puanı aldıkları bulgusuyla kısmen örtüşmektedir. Yine araştırmanın bu bulgusu, Collins-Baş'ın (2005) ile Öztürk ve Tuncel'in (2006) araştırma bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Uygulamadaki programda sürece dayalı değerlendirme yapılmaktadır. Seviye tespit sınavı ve Ortaöğretim Kurumları Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı (OKS) gibi ilköğretim öğrencilerinin girdikleri sınavlar çoktan seçmeli sınavlardan oluşmaktadır. Aileler bu çelişkiyi gördükleri için bu konuda kaygılarını ifade etmişlerdir.

Ailelerden kimilerinin "Eski program devam etsin." biçimindeki görüşü, Dodd (1998) tarafından yapılan araştırmanın "Amerikan ailelerinin geleneksel sınıf etkinliklerinin devam etmesinden yana oldukları ve değişime direnç gösterdikleri" bulgusuyla kısmen benzerlik göstermektedir. Araştırmada aileler programın uygulanmasında ailelere çok sorumluluk düştüğünü ve böylece aile ilişkilerinin geliştiğini belirtmişlerdir. Araştırmanın bu bulgusu, Birgin'in (2006) araştırmasındaki velinin değerlendirme sürecine katılımıyla velinin sorumluluklarını yerine getirmesinin teşvik edildiği, veli-öğretmen ve veli-öğrenci arasındaki iletişimin güçlendiği bulgusuyla benzerlik göstermektedir.

Ailelerin, ilköğretim programı uygulamasının iyileştirilmesine yönelik önerileri, ders kitaplarının taşıma probleminin çözülmesi, verilen ödevler ve etkinliklerin sınıfta tekrar edilmesi, okul olanaklarının artırılması, çocukların gelişimi hakkında daha fazla bilgi verilmesi, öğretmenlerin öğrencilere daha fazla rehberlik yapması, sınav sisteminin değiştirilmesi ve derslerde sınavlara yönelik çalışmalara

devam edilmesi konularında yoğunlaşmaktadır. Ailelerin programın uygulanmasına yönelik getirdikleri öneriler, Köksal'ın (2006), araştırmasında velilerin programın iyileştirilmesi gereken noktalarına ilişkin belirttikleri; sınav siteminin programa uygun duruma getirilmesi, öğretmen niteliğinin artırılması, bilgisayar ve internet kullanımının yaygınlaştırılması, veli-öğretmen etkileşiminin artırılması bulgularıyla kısmen örtüşmektedir.

Sonuç olarak bu araştırma sosyal, ekonomik ve kültürel bakımlardan orta düzeye sahip ailelerin ilköğretim programın uygulanmasına ilişkin görüşlerini genel olarak ortaya koymuştur. Bu araştırma sonuçlarına dayalı olarak şunlar önerilebilir:

- İlköğretim programının etkili bir biçimde uygulanabilmesi için “İlköğretim Programı Aile Kılavuzu” kitapları hazırlanarak öğretim yılı başında öğrencilere dağıtılan ücretsiz ders kitaplarıyla birlikte ailelere ulaştırılabilir.
- Ailelere ilköğretim programının evde uygulanmasına ilişkin okul temelli “Aile Eğitim Programları” düzenlenebilir.
- Öğretmenler, ailelerle düzenli veli toplantıları yaparak programın uygulanmasında yaşanan sorunları belirleyerek çözüm önerileri sunabilir.
- Sosyoekonomik açıdan programın uygulanmasını desteklemeyen aileler için okul olanakları artırılmalıdır. Bu kapsamda, okullardaki internet, kütüphane vb. olanaklar öğrencilere tatil günlerini de kapsayacak biçimde hizmete açılabilir.
- Ailelerin program uygulamalarına katılım düzeyi sosyal, ekonomik ve kültürel bakımlardan farklı okullarda ve bölgelerde de araştırma konusu yapılabilir.

Teşekkür

Araştırmanın gerçekleştirildiği Eskişehir Cumhuriyet İlköğretim Okulu Müdürü sayın Necdet Odacı'ya, anketlerin ailelere ulaştırılmasını sağlayan 2005-2006 öğretim yılında okulda görev yapan sınıf öğretmenlerine ve anketleri yanıtlayan öğrenci velilerine teşekkürlerimi sunarım.

The Opinions of Parents on the Implications of the Primary School (1-5 Grades) Curriculum

Ali ERSOY*

Abstract

A complete success in implementing a curriculum mainly depends on teaching activities at schools and the parents' support of the curriculum at home. Therefore, it can be claimed that the views of parents on the implementation of a curriculum play a very vital role. Nevertheless, there is a great gap in curriculum evaluation studies that scrutinize the parents' views on the curriculum implementation. The main purpose of the present study was to figure out the parents' views on the primary school curriculum (1-5) started to put into practice during the 2005–2006 academic year. Within the context of a qualitative research method, a critical case sampling technique was used in the present study. The sample was consisted of 226 (206 mother and 20 father) middle class parents who have similar socio-economic and cultural background and whose children were enrolled in a primary school in the city center of Eskişehir, Turkey. The data of the research were gathered through a questionnaire, consisting of four open-ended questions, at the end of the 2005 - 2006 academic year. Analyses included descriptive statistics. In view of the findings of the present study, it can be concluded that the current curriculum received more negative comments, especially on its incompatibility with the secondary school placement exam (OKS), deficient information in its course books, and its ineffectual enforcement of handwriting. In terms of a few positive feedbacks, parents stated that it facilitated their children to become eager to learn, forced them to inquire, and helped them gain self-confidence. Moreover, parents believed that the current curriculum was more practicable when it is compared to the previous one based mostly on memorization. With reference to the gathered views of the parents, it can be claimed that parents could support and ratify the current curriculum as long as its unavailing sections are emended.

Key Words

Primary School, Curriculum Evaluation, Parent Views

**Correspondence:* Assist. Prof. Dr. Ali ERSOY, Anadolu University Faculty of Education, Department of Primary Education, 26470 Eskişehir, Turkey. E-mail: alersoy@anadolu.edu.tr

Educational Sciences: Theory & Practice
7(2) • May 2007 • 753-763

In some countries, parents might be represented in national curriculum development commissions in nation-wide, whereas in others they might be represented at regional levels such as taking a part in school administration boards or in curriculum implementation committees (Center for Education Research and Innovation-CERI, 1997). Lawson (2003) reviews the findings of research that explored the roles of parents' participation to education policies and found that parents engaged in education processes in varied categories. For instance, parents might play active roles in providing accommodating atmosphere at home, administrators' decision-making process at school, students' out-of-school activities such as cultural and child developmental activities, facilities which might provide help for teachers, parent-teacher associations of schools, solving school based problems and planning, implementing, and evaluating reforms. In terms of parents' involvement into the implementation of curriculum, Brantglinger and Majd-Jabbari (1998) stated that middle class parents can easily express their opinions and accept the reforms in curriculum; however, parents who have low income, generally state their opinions against the implementation of curriculum and they generally resist to accept the reforms. On the other hand, Rogers (1997) indicate that parents should be involved in planning and implementing curriculum regardless of their socio-economic and cultural background. Taking his suggestion into consideration, in addition to the responsibilities of other parties, a framework for parents' responsibilities in participation to the education process and their potential roles in their children's education process are outlined in the new primary education curriculum put into practice during the 2005 – 2006 academic year in Turkey. Basically, it suggested a framework that engages parents in providing support for schools, teachers, and students on the implementation of the new curriculum (MEB, 2004). Accordingly, it was expected that parents might play operative roles in the implementation process of the new curriculum. Moreover, it is feasible that parents might be included in the development and evaluation processes of the curriculum besides their participation to the education process. The curriculum evaluation process should be ongoing and should employ a variety of data gathering instruments. The outcomes of evaluation should be reflected on the curriculum development process and all

the parties (i.e., administrators, teachers, students, and parents) should take part in curriculum evaluation process in order to facilitate an effective curriculum (Bümen, 2006; Demirel, 2006; Selim & Pet-Armacost, 2004).

The review of the literature related to evaluation of the new primary curriculum in Turkish publication revealed that there was not any study that directly focused on the parents' views as the scope of the study. However, there were plenty of studies dealt with parents' views in addition to the views of other parties on the implementation of curriculum (Collins-Baş, 2005; Köksal, 2006); and classroom teachers' views on parents' reactions or opinions related to curriculum (Ercan & Altun-Akbaba, 2005; Özdaş, Tanışlı, Köse-Yavuzsoy & Kılıç, 2005; Öztürk, & Tuncel, 2006; Şahin, İnci, Turan, & Apak, 2005; Yaşar, Gültekin, Türkkan, Yıldız & Girmen, 2005). On the other hand, there were some studies (e.g., Birgin, 2006; Karaca & Gül, 2002) which examine parents' views related to primary mathematics curriculum implemented earlier than 2005. Defining parents' attitudes on the effectiveness of the curriculum, especially in the first five grades, is very important. Therefore, parents' views, their complications, and their analytic and positive suggestions as well as their proposed measures on the implementation of the curriculum should be determined. The findings of the analysis of parents' views on curriculum could be very beneficial, especially, in the activities intending presentation of the curriculum to the parents. This fact was grounded the purpose of the present study.

Purpose of the Study

The overall purpose of the present study was to describe the opinions of parents toward the implication of the primary school (1-5 grades) curriculum. Regarding this overall goal, the present study posed following research questions;

- What are the overall opinions of the parents related to curriculum?
- What are the opinions of the parents in terms of their children's progress subsequent to implementation of the curriculum?
- What are the opinions of the parents in terms of distinguishing aspects of the previous and recent curriculum?
- What are the suggestions of the parents in terms of implementation of the new curriculum?

Method

Participants

Critical case sampling technique was used in the participant determination process of the present study (Yıldırım & Şimşek, 2005). The sample of the study was obtained from Cumhuriyet Primary School, in the city center of Eskişehir-Turkey. In terms of socio-economic backgrounds, the parent profile of the school included blue-collar workers, civil servants, and self-employed middle class. All the parents (total 403) in the sample were sent the questionnaire forms and 260 of them were returned. Thirty-four questionnaires were eliminated since parents left them blank. Accordingly, within the scope of the present study, a total of 226 intact questionnaires were gathered and analyzed. Thirty questionnaires were completed by the parents of the first graders, 40 by the parents of the second graders, 53 by the parents of the third graders, 33 by the parents of the fourth graders, and 70 by the parents of the fifth graders. Two hundred and six of 226 responded parents were mothers, whereas 20 of were fathers.

Data Gathering Process and Instrument

The data of the present study were gathered through a questionnaire that included four open-ended questions. The reason behind using a questionnaire with open-ended questions was grounded in the purpose, which intended to figure out the whole picture through allowing participants to state whatever they think, believe, or anticipate (Ekiz, 2003). The data of the research were gathered by June at the end of the 2005–2006 academic year. In order to obtain parents' views on curriculum implementation, all questionnaires were distributed to the students by the help of their classroom teachers and they were gathered back through same way. The open-ended questions were concerning the opinions of classroom teachers and other field experts. The open-ended questions in the questionnaire forms were as follows;

What is your overall opinion related to curriculum?

What is your opinion related to your children's progress subsequent to the implementation of the curriculum?

What is your opinion related to the distinguishing aspects of the previous and recent curriculum?

What are your suggestions in terms of implementation of the new curriculum?

Data Analysis and Interpretation

The data of the present study were analyzed through descriptive analyses. Throughout the descriptive analyses, the following phases were traced (Miles & Huberman, 1994, 50-88; Yıldırım & Şimşek, 2005, 224-225):

Documenting of data forms: As a first step, each questionnaire was numerated 1 through 226 and data on each form were thoroughly transferred into a separate data documenting form. Subsequent to transferring the data on data documenting form, another expert was asked to evaluate and confront them in terms of their coherence with the answers on the original questionnaire forms.

Preparing coding key and coding of the data: In this phase, the way of thematic categorization of the data was outlined. Another expert's assistance was obtained during the thematic categorization process and finally data were coded concerning the research questions of the present study. Prior to the coding process, both the researcher and expert coded roughly 20 - 25 % of the whole data individually (Gay, 1987, 335) and then their codifications were compared so as to establish rater reliability.

Confrontation of the coding and reliability: Subsequent to individual coding of both the researcher and expert, the frequencies of "agreement" and "disagreement" were determined. When the researcher and expert coded the same item under the same theme, it was accepted as "agreement between the raters". Whereas, when they coded the same item under different thematic categorization, it was noted as "disagreement between raters". The reliability of the study was assessed through using $\text{Reliability} = \frac{\text{Agreement}}{\text{Agreement} + \text{Disagreement}}$ formula. If the obtained reliability score is over than 70 %, it is assumed that the inter rater reliability was established (Gay, 1987, 217; Miles & Huberman, 1994, 64). The present study was defined as highly reliable since its reliability score was 90 %.

Definition of the findings: Following the coding process, the findings were verified and defined through direct quotations from the gathered data.

Interpretation of the findings: All the defined findings were explained, interpreted, and associated with each other by the researcher.

In the interpretation of the findings, the findings were categorized in decreasing order of their cited frequencies and they were verified through direct quotations of participants' views. Participants' direct quotations were also referenced in parenthesis by means of their previously assigned questionnaire form numbers. The analysis of the data show that some participants affirmed more than one opinion for some items in the questionnaire; whereas, some did not give even a single answer. Therefore, in some occasions, the numbers of the opinions become more or even less than the number of the participants.

Discussion

When views indicated by parents on the subject of the implementation of the curriculum were evaluated in a general way, it was observed that negative views outweighed positive ones. Negative views expressed by the parents centered on issues such as the curriculum's enforcement of handwriting, its inadequacy of information content in textbooks, and incompatibility between curriculum and examination system. Other negative views expressed by the parents include hardship faced by economically disadvantaged parents in implementation of the curriculum, more than needed time that taken up by activities in the curriculum, resource shortages, inability of monitoring of children's level of education, transferal of activities to parents by children who were not able to complete the activities, inadequacy of classroom instruction time and an increasing requirement for tutoring or private courses.

The negative views expressed by the on the implementation of the curriculum also showed that the problems faced by the parents had various dimensions. Furthermore, some parents indicated that they did not have sufficient knowledge about the curriculum. Some parents' irrelevant responses to the questionnaire items could be a sign of that they were not fully aware of the curriculum or they did not participate in their children's education process. The finding of the present study that "parents are not well informed about the curriculum" showed similarity with the finding of Collins-Baş (2005), which affirmed that parents should be informed about the new curriculum. Similarly, in Gellert's study (2005), parents indicated that their contribution to the implementation process was inadequate

since they are not informed about the curriculum changes and therefore they stated that they needed more information about the curriculum changes. The parents' views which affirmed that "economically disadvantaged parents faced with problems in the implementation of the curriculum" showed similarities with that of Hoover-Dempsey and Sandler (1995), which confirmed that "the requirement of assistance for low income parents for the implementation of curriculum should be compensated" and that of Lawson, which indicated that "schools should provide resources for parents so as to aid in the implementation of the curriculum at home."

On the other hand, positive views expressed by the parents regarding the implementation of the curriculum include such views as curriculum reinforced inquiry and practice based activities, it facilitated reading and writing, it draw out the children's individual talents, and the activities in the curriculum aroused children's interest. Furthermore, parents also indicated that though the implementation of the program, their children have shown positive progress; increased desire towards learning, self-confidence, analytical skills, retention of gained information, social development, hand skills, sense of responsibility, level of efficiency, success. In addition, their exploratory skills have been reinforced and they gained a quicker learning pace, expanded their self-expression abilities.

The views of some parents that this program facilitates acquisition of reading skill showed similarities with the finding of Şahin et al. (2005), where the first graders' teachers indicated that students began to read earlier with "phonic-based sentence method" and parents were happy with this situation. Similarly, parents' view in the present study was that there seemed an increase in children's inquiring as well as critical and creative thinking skills subsequent to the implementation of the curriculum showed similarities with the views expressed in that of Collins-Baş (2005), where parents expressed that the strongest aspect of the Turkish Teaching curriculum was its influence on students' "creative and critical thinking and inquiring skills." This finding was also compatible with the findings of Köksal (2006), where parents expressed that elementary curriculum increases children's critical, creative, and research skills. Studies on teaching curriculum of different course subjects indicate that teachers observe positive developments in their students. For example, Aykaç and Başar (2005) similarly indicate that that stu-

dents become “more effective, inquisitive, critical, creative and contributive” in the new curriculum. Through the views expressed by the parents, it can be deduced that the parents observed more positive changes than negative ones in their children as a result of the implementation of the new curriculum. This finding exhibits that although parents experience some problems as a result of the implementation of the new curriculum, they also observe positive developments in their children.

There were also some parents who expressed that they observed negative developments in their children as a result of the implementation of the new curriculum. Among the expressed views regarding negative developments include less time spent studying, difficulty in adaptation to the program, regression in reading level, increased stress, and decrease in attainment levels in tests. On the contrary, Köksal (2006) indicates that parents expressed that elementary teaching curriculum instilled a reading custom in children.

Based on the views expressed by the parents, it is understood that more parents want elementary teaching curriculum to continue in its present form than those who want it revoked or want it to continue only after the problematic aspects changed. This can be interpreted as although parents experience problems with the implementation of the program; nevertheless, they support its maintenance. However, parents also expressed that they have concerns regarding the testing system and suggested that tests should be prepared in a manner that ensures their compatibility with the new program. While this finding contradicts with those of Ercan and Akbaba-Altun(2005), where teachers expressed that parents are not willing to accept the change in the system, it partially showed similarities with the finding that parents accept scores from the high school placement examination as a measure of success. This finding showed similarities with the findings of Collins-Baş (2005) and Öztürk and Tuncel (2005). The present curriculum evaluation process is based on formative evaluation. However, examinations for elementary school students, such as the Proficiency Tests or Secondary School Placement Exam (OKS), are composed of multiple-choice items. Since parents can clearly observe the contradiction in the system, they feel negative about the new curriculum.

The view that “previous program should continue as it is” is parti-

ally similar to the findings of Dodd (1998), where American parents support the continuation of traditional classroom activities and resist change. In the present study, parents expressed that a great deal of responsibility falls on their shoulders in the implementation of the new curriculum, which foster parent-child relationships. This finding is similar to that of Birgin (2006) in that she found that parents' participation in the evaluation process encourages parents fulfilling their responsibilities and parent-teacher and parent-student communication.

Suggestions by the parents to improve the implementation of the new elementary curriculum centered on topics of solving the issue of carrying of textbooks, repetition of homework, activities in classroom, improvement of school's resources, better information about children's development, providing more counseling and guidance services to students by teachers, changing the examination system and continuation of examination preparation in courses. The suggestions of parents partially overlap with the findings of Köksal (2006) where parents indicated as points needing improvements about the program as; making examination system compatible with the curriculum, improvement in teacher quality, expand computer and internet use and increase parent-teacher interaction.

In conclusion, this study examined the views of middle class parents on implantation of the new curriculum. Based on the findings, the followings can be suggested:

- For effective implementation of the primary curriculum a "Parents Guidebook for Primary Curriculum" should be prepared and distributed along with the free textbooks at the beginning of each school year.
- School based "Parent Education Programs" aimed at informing parents about the primary curriculum can be implemented.
- By holding regular parent-teacher meetings, teachers can provide suggestions concerning to the issues that were experienced in curriculum implementation process.
- The school grants can be increased for parents who are socio-economically unable to support the implementation of the curriculum. Towards this end, sources at schools such as Internet labs, library and the like could be offered to students in a way that also includes weekends.

Kaynakça / References

- Aykaç, N. & Başar, E. (2005). İlköğretim sosyal bilgiler dersi eğitim programının değerlendirilmesi. *Eğitimde yansımalar: VIII yeni ilköğretim programlarını değerlendirme sempozyumu kitabı* içinde (s. 343-361). Ankara: Sim Matbaası.
- Birgin, O. (2006). İlköğretimde velilerin değerlendirme sürecine katılımına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Çağdaş Eğitim*, 31 (331), 32-39.
- Brantlinger, E., & Majd-Jabbari, M. (1998). The conflicted pedagogical and curricular perspectives of middle-class mothers. *Journal of Curriculum Studies*, 30 (4), 431-460.
- Bümen, N. T. (2006). Üç büyük ildeki özel okullarda program geliştirme servislerinin etkililiği ve karşılaşılan problemler. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6 (3), 615-667.
- Center for Education Research and Innovation (CERI). (1997). *Parents as partners in schooling*. Paris: Organization for Economic Cooperation and Development.
- Collins-Baş, A. (2005). İlköğretim Türkçe programları pilot uygulama değerlendirmesi. *Eğitimde yansımalar: VIII yeni ilköğretim programlarını değerlendirme sempozyumu kitabı* içinde (s. 220-229). Ankara: Sim Matbaası.
- Demirel, Ö. (2006). *Kuramdan uygulamaya eğitimde program geliştirme* (9. baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Dood, A. W. (1998). What can educators learn from parents who oppose curricular and classroom practices? *Journal of Curriculum Studies*, 30 (4), 461-477.
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde araştırma yöntem ve metodlarına giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ercan, F. & Altun-Akbaba, S. (2005). İlköğretim fen ve teknoloji dersi 4. ve 5. sınıflar öğretim programına ilişkin öğretmen görüşleri. *Eğitimde yansımalar: VIII yeni ilköğretim programlarını değerlendirme sempozyumu kitabı* içinde (s. 311-319). Ankara: Sim Matbaası.
- Gay, L. R. (1987). *Educational research competencies for analysis and application* (3. edition). London: Merrill Publishing Company.
- Gellert, U. (2005). Parents: Support and obstacle for curriculum innovation. *Journal of Curriculum Studies*, 37 (3), 313-328.
- Hoover-Dempsey, K., & Sandler, H. (1995). Parental involvement in children's education: Why does it make a difference? *Teachers College Record*, 97, 310-331.
- Karaca, D. & Gür, H. (2002, Eylül). *Köy ve şehirlerdeki ailelerin matematik öğretimine katkıları*. V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi'nde sunulan bildiri. 15. 10. 2005 tarihinde http://www.fedu.metu.edu.tr/ufbmek-5/b_kitabi/PDF/Matematik/Bildiri/t237d.pdf adresinden edinilmiştir.
- Köksal, H. (2006). "Müfredat Akademisi" yoluyla çoklu paylaşım anlayışını yerleştirmek. *Ulusal sınıf öğretmenliği kongresi bildiri kitabı* (cilt 2) içinde (s. 224-236). Ankara: Kök Yayıncılık.
- Lawson, M. A. (2003). School-family relations in context: Parent and teacher perceptions of parent involvement. *Urban Education*, 38 (1), 77-133.
- MEB. (2004). Programın uygulanmasında okul yöneticileri, öğretmenler, müfettişler ve velilerin görevleri. *MEB müfredat geliştirme süreci*. 10.10.2006 tari-

hinde http://ttkb.meb.gov.tr/programlar/program_giris/gorevler_5.htm adresinden edinilmiştir.

Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *An expanded sourcebook qualitative data analysis*. (2. edition). California: Sage.

Özdaş, A., Tanışlı, D., Köse-Yavuzsoy, N. & Kılıç, Ç. (2005). Yeni ilköğretim matematik dersi (1.-5. sınıflar) öğretim programının öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi. *Eğitimde yansımalar: VIII yeni ilköğretim programlarını değerlendirme sempozyumu kitabı* içinde (s. 239-255). Ankara: Sim Matbaası.

Öztürk, C. & Tuncel, G. (2006). Yeni 4. ve 5. sınıf sosyal bilgiler dersi öğretim programı ile ilgili öğretmen görüşleri. *Ulusal sınıf öğretmenliği kongresi bildiri kitabı* (cilt 2) içinde (s.184-194). Ankara: Kök Yayıncılık.

Rogers, B. (1997). Informing the shape of the curriculum: New views of knowledge and its representation in schooling. *Journal of Curriculum Studies*, 29(6), 983-710.

Selim, B. R., & Pet-Armacost, J. (2004). Program assessment handbook: Guidelines for planning and implementing quality enhancing efforts of program and student learning outcomes. 10.11.2005 tarihinde http://iaaweb.ucf.edu/oas2/pdf/acad_program_assessment_handbook_rev022704.pdf adresinden edinilmiştir.

Şahin, İ., İnci, S., Turan, H. & Apak, Ö. (2005). İlkokuma öğretiminde ses temelli cümle yöntemiyle çözümleme yönteminin karşılaştırılması. *Eğitimde yansımalar: VIII yeni ilköğretim programlarını değerlendirme sempozyumu kitabı* içinde (s. 159-175). Ankara: Sim Matbaası.

Yaşar, Ş., Gültekin, M., Türkkkan, B., Yıldız, N. & Girmen, P. (2005). Yeni ilköğretim programlarının değerlendirilmesine ilişkin sınıf öğretmenlerinin hazırlanışluk düzeylerinin ve eğitim gereksinimlerinin belirlenmesi (Eskişehir ili örneği). *Eğitimde yansımalar: VIII yeni ilköğretim programlarını değerlendirme sempozyumu kitabı* içinde (s. 64-71). Ankara: Sim Matbaası.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (5. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

